

MINISTERSTWO ZDROWIA

Podsekretarz Stanu
Igor Radziewicz-Winnicki

Warszawa, 2013 -09- 26

MZ-ZP-P-070-26154-22/MK/13

**Pan
Jerzy Chróścikowski
Przewodniczący
Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący!

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 września 2013 r., znak: BPS/KRRW/0330/77/13 zawierające prośbę o przygotowanie na posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi informacji na temat stanu prac nad Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów 2001/37/WE-COM(2012)788, uprzejmie przekazuję w załączeniu przedmiotową informację.

2 *Radziewicz*

**PODSEKRETARZ STANU
w MINISTERSTWIE ZDROWIA**

Igor Radziewicz-Winnicki

Załącznik:

1 - Informacja na temat stanu prac nad Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów 2001/37/WE-COM(2012)788 – 17 egzemplarzy.

Informacja Ministra Zdrowia na temat stanu prac nad dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów 2001/37/WE-COM(2012)788

Na wstępie należy zaznaczyć, że Rząd RP popiera wszelkie działania mające na celu poprawę ochrony zdrowia, szczególnie mając na uwadze obecny stan zagrożenia dla społeczeństwa i gospodarki ze strony epidemii chorób odytoniowych w Polsce i pozostałych państwach członkowskich UE. Rząd RP popiera także rozwiązania legislacyjne, które wspierając działania edukacyjne i informacyjne skutecznie przyczyniają się do powstrzymania osób niepalących, przede wszystkim do wzmocnienia ochrony dzieci i młodzieży przed rozpoczynaniem palenia tytoniu. Jednak, w Stanowisku Rządu RP, opracowanym w drodze konsensusu zainteresowanych resortów (MF, MG, MPiPS, MRiRW, MSZ, MZ), został wyrażony brak akceptacji rozwiązań dotyczących ograniczeń w stosowaniu dodatków aromatyzujących (np. mentolowych) oraz rozwiązań normalizujących konstrukcję i wygląd papierosów, które zakazują wprowadzania do obrotu papierosów mentolowych oraz papierosów typu *slim*. Stanowisko Rządu RP w sprawie „*Wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów*” zostało przyjęte przez Członków Komitetu do Spraw Europejskich (KSE) na posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2013 r.

Realizując wytyczne KSE dotyczące prowadzenia uzgodnień w sprawie projektu dyrektywy w formie spotkań roboczych przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia z reprezentantami resortów współpracujących, spotkania robocze z przedstawicielami Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych odbywały się systematycznie w uzgodnionych cyklach (2-tygodniowych). Podczas tych spotkań, w oparciu o stanowisko Rządu, omawiane były poszczególne elementy projektu dyrektywy, sprawy o charakterze strategicznym oraz bieżące wątpliwości pojawiające się po kolejnych posiedzeniach grup roboczych.

Ponadto, w lutym 2013 r. został opracowany i przekazany polskim posłom do Parlamentu Europejskiego, tzw. przewodnik do Stanowiska Rządu RP w sprawie dyrektywy tytoniowej zawierający komentarze, wraz z wyjaśnieniem stanowiska rządu oraz główne cele do osiągnięcia.

Dodatkowo, w czerwcu 2013 r. posłowie do PE otrzymali kolejną informację opisującą m.in. stan prac w Parlamencie Europejskim, przewidywany harmonogram dalszych działań w Radzie, a także kluczowe kwestie Stanowiska RP, które nie zostały uwzględnione w kompromisowym projekcie dyrektywy zaproponowanym przez Prezydencję irlandzką.

Na posiedzeniu Rady Unii Europejskiej ds. Konkurencyjności (COMPET) w dniach 18-19 marca 2013 r. strona polska zwróciła uwagę, że przeprowadzona przez Komisję Europejską ocena skutków projektu dyrektywy, choć jest jedną z najobszerniejszych przedstawionych w ostatnim czasie, to nie uwzględnia wystarczająco konsekwencji społecznych oraz gospodarczych w zakresie utraty przychodów, miejsc pracy w rolnictwie, przemyśle i handlu, zagrożeń przemysłem i nielegalną produkcją. W związku z tym Polska przedstawiła notę w sprawie tego projektu i podkreśliła konieczność posługiwania się narzędziem, jakim jest „test konkurencyjności”. Ponadto zwróciła uwagę na konieczność prowadzenia debaty także na forum ministrów odpowiedzialnych za konkurencyjność rynku UE.

Projekt przedmiotowej dyrektywy był, na skutek inicjatywy Polski i Grecji, przedmiotem obrad Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH) w dniu 22 kwietnia 2013 r., podczas której wskazano potencjalnie negatywny wpływ proponowanych regulacji na rolnictwo i handel w Polsce.

W dniach 16-17 maja 2013 r. w Krakowie, podczas obrad Ministrów Rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii i Rumunii, w ramach polskiego przewodnictwa w tej organizacji, podpisane i przekazane zostało do Komisji Europejskiej oraz Sekretariatu Generalnego Rady UE „*Wspólne Oświadczenie Ministrów Rolnictwa*” tych państw, przedstawiające problemy, jakie wynikają z przyjęcia przepisów projektowanej dyrektywy w pierwotnie zaproponowanym przez Komisję Europejską kształcie. W swoim oświadczeniu ministrowie rolnictwa wnioskowali także o ustanowienie instrumentów wsparcia dla plantatorów tytoniu, kompensujących straty poniesione przez nich w wyniku implementacji dyrektywy. Instrumenty te powinny nie tylko wspomagać producentów tytoniu dotkniętych zmniejszonym popytem na surowiec, ale również zapewnić alternatywy dla tych, którzy chcą wycofać się z uprawy tytoniu i zmienić profil produkcji. Ministrowie rolnictwa postulowali również usunięcie z projektu dyrektywy przepisów zakazujących wprowadzania na rynek papierosów aromatyzowanych i papierosów typu *slim*.

Na posiedzeniu Rady Unii Europejskiej ds. Konkurencyjności (COMPET) w dniach 29-30 maja 2013 r. Polska wystąpiła do prezydencji irlandzkiej o przedstawienie stanu prac

legislacyjnych nad tzw. dyrektywą tytoniową, która może mieć negatywny wpływ na gospodarkę, szczególnie biorąc pod uwagę zaproponowane obowiązki, nałożone na przedsiębiorców, m.in. producentów wyrobów tytoniowych i sektor handlu, jak i na rolników - plantatorów tytoniu. Szczegółowa debata w tym obszarze nie została jednak przeprowadzona ze względu na ograniczenia czasowe Komisarza Tonio Borga.

Podczas posiedzenia Rady Unii Europejskiej ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumenckich (EPSCO) w dniu 21 czerwca 2013 roku prezydencja doprowadziła do przyjęcia podejścia ogólnego do wyżej wymienionej propozycji. Polska, podobnie jak Rumunia, Bułgaria i Czechy, była przeciwna takiej decyzji. Polska wskazała, że na obecnym etapie prac w Radzie jest zbyt wcześnie na przyjęcie podejścia ogólnego z uwagi na brak możliwości dokonania rzetelnej analizy proponowanych zapisów. Spośród głównych polskich postulatów w tekście podejścia ogólnego – w porównaniu z projektem wyjściowym KE – nie znalazły się zakaz sprzedaży papierosów typu *slim* oraz zakaz stosowania dodatków technologicznych tj. szczególnie cukru, co jednak nie było wystarczającą przesłanką do poparcia podejścia ogólnego.

Nowy dokument przygotowany przez prezydencję irlandzką i przyjęty w formie podejścia ogólnego zawiera następujące elementy istotne z punktu widzenia Polski:

- utrzymanie zakazu wprowadzania na rynek UE wyrobów tytoniowych z dodatkami aromatyzującymi (np. mentol), z 3-letnim okresem przejściowym na wejście w życie tego zakazu, lecz wycofanie zakazu dla dodatków istotnych w procesie produkcji (np. cukier),
- usunięcie proponowanego przez KE zakazu wprowadzania do obrotu papierosów typu *slim*,
- zmniejszenie wielkości ostrzeżeń zdrowotnych (tekst + grafika) z 75% (propozycja KE) do 65%,
- wprowadzenie możliwości wprowadzania przez poszczególne państwa zakazu sprzedaży na odległość wyrobów tytoniowych.

W dniu 10 lipca 2013 r. odbyło się głosowanie w Komisji ENVI nad projektem sprawozdania tej komisji wiodącej dla projektu dyrektywy. Do projektu sprawozdania złożono łącznie ponad 1300 poprawek. Po pracach posłów-sprawozdawców-cieni przed głosowaniem udało się przygotować listę 65 poprawek kompromisowych i skonsolidowanych.

Najważniejsze elementy przegłosowanego sprawozdania:

- przyjęty został kompromis, zgodnie z którym nie wolno dodawać do produktów tytoniowych dodatków innych niż te umieszczone na liście zawartej w aneksie dołączonym do dyrektywy (aneks ma być opracowany przez KE, do której mają się zgłaszać producenci z wnioskiem o zatwierdzenie danego dodatku, KE po zbadaniu może dodać go do listy, KE współpracuje z komitetami naukowymi w tym celu). Dodatki technologiczne są dozwolone, ale jeżeli nie wytwarzają aromatu charakterystycznego i nie mają na celu zwiększenia atrakcyjności produktu (polscy plantatorzy muszą dodawać cukier do tytoniu, a ten dodatek nie wytwarza aromatu - jest dozwolony) Na postanowienia o dodatkach przyjęto 36-miesięczny okres przejściowy,
- poparcie dla wprowadzenia zakazu sprzedaży papierosów typu *slim*,
- zakaz stosowania aromatów smakowych (w tym mentolu) w produktach tytoniowych,
- traktowanie e-papierosów jako wyrobów medycznych – zwiększy to kontrolę nad ich produkcją i sprzedażą,
- 75% powierzchni przedniej i tylnej części opakowania ma zostać przeznaczona na ostrzeżenia prozdrowotne,
- poparto zakaz sprzedaży produktów tytoniowych przez internet,
- zakaz sprzedaży papierosów typu *slim* – stanowisko w tym punkcie jest inne niż stanowisko Rady.

Dodatkowo, komisja ENVI poparła:

- wyjątek, jeżeli chodzi o aromaty i dodatki dla produktów tytoniowych bezdymnych (tabaka),
- dla tytoniu do samodzielnego skręcania (roll-your-own) dozwolone są opakowania nie tylko w kształcie torebki, ale i w kształcie owalu (puszki),
- aby w paczce znajdowało się minimum 20 papierosów, albo 40 g dla RYO,
- zakaz sprzedaży snusu (z wyjątkiem Szwecji).

Prowadzone były także spotkania z posłami do PE. W dniu 7 marca 2013 r. w Brukseli miało miejsce spotkanie robocze przedstawiciela Ministra Zdrowia z Panią Poseł do PE Małgorzatą Handzlik (sprawozdawca w Komisji IMCO), podczas którego szczegółowo zostało

zaprezentowane i omówione Stanowisko Rządu RP. Dodatkowo, w Krajowej Izbie Gospodarczej 22 kwietnia 2013 r. miała miejsce debata partnerów społecznych z przedstawicielami rządu (Podsekretarz Stanu MZ, reprezentanci MG) i Panią Poseł do PE M. Handzlik na temat skutków dyrektywy tytoniowej dla polskiej gospodarki. Ponadto, 15 czerwca 2013 r. w Krakowie odbyła się debata na temat *“Tytoniowa (R)Ewolucja? Co dalej z dyrektywą?”*, w której udział wzięli przedstawiciele resortów współpracujących przy pracach nad dyrektywą tytoniową, w tym Podsekretarz Stanu w MZ.

Podczas spotkań grupy roboczej ds. zdrowia publicznego działającej w ramach Rady UE w Brukseli, Przedstawiciele Polski prezentowali z zaangażowaniem polskie stanowisko, zwracając uwagę na konieczność wypracowania zrównoważonego kompromisu.

W celu realizacji stanowiska Rządu RP do ww. projektu dyrektywy zostały opracowane i przekazane polskim Posłom do Parlamentu Europejskiego poprawki do projektu dyrektywy. Ponadto, na potrzeby głosowania w komisji ENVI projektu sprawozdania w lipcu 2013 r. została opracowana szczegółowa lista do głosowania (tzw. *voting list*), ze szczególnym wskazaniem na artykuły, które są sprzeczne ze stanowiskiem Rządu RP.

Głosowanie stanowiska odnośnie dyrektywy tytoniowej pierwotnie zaplanowano na 10 września 2013 r. Na wniosek Europejskiej Partii Ludowej (EPP) i przy poparciu Porozumienia Liberałów i Demokratów na Rzecz Europy (ALDE), Europejskich Konserwatystów i Reformatorów (ECR) oraz Europy Wolności i Demokracji (EFD) zostało ono przełożone na kolejną sesję plenarną, na 8 października. Jako jeden z powodów przełożenia daty głosowania podano zbliżające się wybory w Niemczech i niechęć do podejmowania radykalnych decyzji przed ich rozstrzygnięciem. Ostry sprzeciw przeciwko takiemu przesunięciu wyraziła partia Zielonych (Wolny Sojusz Europejski – Verts/ALE) argumentując, że ma to na celu jedynie rozwodnienie procesu legislacyjnego oraz wprowadzenie poprawek które będą korzystne z punktu widzenia przemysłu tytoniowego. Swoje rozczarowanie wyraziła także poseł-sprawozdawca, Linda McAvan (EPP).

Minister Zdrowia jest w stałym kontakcie z innymi współpracującymi Ministrami i wspólnie uzgadnia stanowisko Rządu RP do propozycji poprawek w Parlamencie Europejskim. Wspólnie wypracowane stanowisko zostało przekazane za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa RP w Brukseli do polskich Posłów do Parlamentu Europejskiego.